

Havbúnaðarfelagið og Felagið Laksaskip samarbeiða:

Økt smoltframleiðsla grundarlagið undir aling og laksaveiðu

Tað er ógvuliga átróðkandi, at vit økja smoltframleiðsluna í Føroyum skulu vit gera okkum vónir um at menna alivinnuna og at økja laksaveiðuna á opnum havi. Hetta kann best gerast í samarbeiði millum alarar, laksaveiðmenn og landsins myndugleikar.

Hetta sigur Føroya Havbúnaðarfelag í einum áliti, sum felagið hevur gjørt í samband við, at Felagið Laksaskip og Føroya Havbúnaðarfelag nú eru farin at samarbeiða um m.a. smoltspurningin.

Tilmælið frá Havbúnaðarfelagnum sigur frá tørvinum á laksasmolt í Føroyum í dag og fimm ár fram í tíðina. Vit prenta her orðaljóðið í tilmælinum:

Í bygdarhúsinum Vesturhøll í Fámjin. Alarar og laksaveiðmenn tosa saman. Til høgru á myndini siggja vit formannin í Havbúnaðarfelagnum og ein av nevndarlimunum í Felagnum Laksaskip. Vinstrumegin idnaðarraðgevin og bygðaráðsformaðurin í Fámjin. Tað hevur just verið fundur í bygðarhúsinum um ætlanina at gera eina smoltstøð í Fámjin

«Vegna áheitan frá fundi, hildin í Havn millum «Felagið Laksaskip» og Føroya Havbúnaðarfelag (F.O.C.O.), varð álagt okkum, at koma við einum áliti, um smolttørvin nú og ca. 5 ár fram.

Vit hava stilað okkara metan eftir, at fiskiskapurin á opnum havi eftir laksi, í nøgd aftur kemur uppá 1500 tons árliga, og at um 5 ár eru ca. 10 laksaalstøðir í Føroyum.

Okkum upplýst, er meðalvektin á laksinum eitt sindur ójovn ár um ár, men nýta vit meðalvektina 5 kg., geva 1500 tons ca. 300.000 laksar, t.v.s. tryhundrad túsund laksasmolt, sum er komið til livs. Vit vita, at av tí smoltið, sum út verður sett, um alt gongur væl, kemur ca. 10% aftur, har tað bleiv sett út. Í hesum føri, er tó ikki spurningurin um, hvussu nógv kemur aftur til tær føroysku áirnar, men um hvussu nógv av smoltinum hevur yvirlevað ta fyrstu tíðina á havinum.

Um vit seta hetta tal til ca. 25% av teimum óføra góðu vakstrarviðurskiptum vit hava á leiðunum kring Føroyar, siggja vit, at skal smolt setast út, sum svarar til 300.000 laksar, skal hetta tal verða 1,2 mill. smolt. Skulu vit so samstundis økja um stovnin við eini seinni øking av kvótuni fyrri eyga, vil eftir okkara metan ein samulig nøgd av smolt til «ocean ranching» verða 1,5 mill.

Tankan um at seta smolt út á opnum havi, taka vit ikki

undir við, av tí vit meina, at tann laksur, sum ikki veit, hvar hann hoyrir til, ikki kemur fyrri seg á opnum havi, harafturimóti mæla vit til, at alt smolt verður sett út, har møguleiki er hjá laksinum, at koma aftur at gýta.

Afturat hesum 1,5 mill. smolt, kemur so tað sum verður gýtt á náttúrligan hátt í áum og vøtnum.

Sleppa vit 1,5 mill. laksa-smolt út í Føroyum, og siga vit, at 10% av hesum kemur aftur sum gýtingarførur laksur, siggja vit, at her er talan um stórar nøgdir av laksi, sum møguleika koma aftur inn á firðirnar 4–6 ár seinni, og mæla vit til, at hetta verður styrt á ein skilgóðan hátt, og at smolt verður sett út á øllum støðum í Føroyum, har møguleiki er hjá bünun laksi, at koma aftur at gýta.

Viðvíkjandi laksaalstøðunum í Føroyum, kunnu vit ikki siga so nógv um, annað enn, at hetta visir seg at verða ein alternativ vinna, sum óivað kemur at norast í framtíðini, tó kunnu vit, vegna tørvandi smolt, ikki rokna við meiri enn 10 alisøðum tey komandi fimm árin, sum hvør kemur at hava ein smolttørv uppá ca. 50.000 um ári.

Av hesum siggja vit, at við teimum alisøðum, sum eru igongd, skulu vit longu næsta ár helst hava ca. 1,7 mill. smolt íalt, og um fimm ár ca. 2 mill.

Sum nú er, kunnu vit í Føroyum als ikki nøkta tann tørv, sum er á laksasmolti, av

tí at bert ein smoltstøð tekur sær av hesum í løtuni. Vit vilja tí mæla til, at fleiri smáar smoltstøðir verða gjørdar kring landið, støðir, sum kunnu framleiða 100.000–150.000 smolt um árið. Tó vilja vit meta, at ein stór smoltstøð kundi tikið sær av «ocean ranching» burtur av t.d. í Miðvagi. Aðrar støðir kundu t.d. liggið: Eyrosturoy: Breiðasundur Eidi, Streymoy: Við Air, Norðuroyggar: Árnafjørður, Sandoy: Sandur, Suðuroy: Fámjin v.m.

Vit meta, at best er, um støðirnar eru spjaddar mest møguligt, og at fyrst og fremst tey øki, ið eru eignað frá náttúrunnar síðu, verða tikið í nýtslu, og at tonkt verður uppá, at flutningur ofta kann skaða fiskin.

At enda vilja vit mæla til, at landsins myndugleikar stuðla hesari ætlan við t.d. í fyrstu syftu at veita peningastuðul til teir, sum ætla sær í gongd við smoltframleiðslu, og somuleiðis veita stuðul til alarar sum eru í gongd, at klekja og seta út fyrri, sum eina neyðhjálp.

Vit mæla eisini til at «Felagið Laksaskip» stuðlar smoltframleiðsluni mest møguligt, við t.d. at gjalda eina ávísu upphædd av hvarjum veiddum kg. av laksi í ein smoltgrunn.

Við hesum áliti hava vit lagt upp til víðari samráðingar, imillum partarnar, ið knýttir eru at hesum».

Bretskt krígsskip til Føroya

Í døgnum 8.–10. juni vitjar leiðarin fyri bretsku sjóverjuna, J. Trinder, kommandørur í Føroyum. Hann kemur higar við vaktarskipinum HMS LIN-DISFARNE.

Skipið kemur á Havnina 8. juni kl. 15 og fer av aftur Havnini tann 10. juni kl. 15. Trinder skal hitta lögmann og rikisumboðið undir vitjanini umframt Marinustøðina. Ætlanin er at skipa fyrri einum fótbóltsdysti millum manningina á bretska skipinum og eitt føroyskt lið. Skipari á bretska skipinum er C. V. Ellison.

Skipið, ið er eitt av teimum skipum, ið rokir vaktartænastuna á bretska havi, er bygt í Aberdeen seinast í 70-árunum. Tað er uppá góð 1200 tons og siglir 16,5 mil. Tað er 195 metrar langt. Tað er útgjort við bæði DECCA og LORAN C.

Landsverkfrøðingastovnurin:

Søkir Býráðið um byggiloyvi til garagu á størsta ferðsluhorninum í Havn

Er tað satt at landið hevur keypt ein mercedes bil til arbeiðsbil hjá Landsverkfrøðinginum M. Helmsdal?

Eisini ljóðar tað at hann skal hava ein privat-sjaufer at koyra fyrri seg í sama bili.

Í Tórshavnar býráð stríðist Arnstein Niclasen, býráðslimur og arbeiðsfelagi hjá Landsverkfrøðinginum, fyrri at fáa loyvi til at byggja ein garagu til henda sama bil, á parkeringsokinum við Arbeiðsmannahúsið, har hesir hava kontór.

Um so er at alt hetta

passar, ja so stendur sanniliga illa til í okkara litla samfelagið.

Spurin

Leivur Johannesen, brá-fengisformaður í býar-plansnevndini jättar fyrri Tíðindablaðnum Sosialinum, at umsóknin um at byggja eina garagu til arbeiðsbilin hjá landsverkfrøðinginum (ein Mercedes) hevur verið umrott í býarplansnevndini og at

hetta málið verður lagt fram á býráðsfundi um stutta tíð.

Ætlaða garagan sum byggiloyvi verður søkt um, liggur á parkerings-okinum aftanfyrri handils-húsið, har DER sjónvarps-handilin nú hevur til húsa.

Hetta er á tí størsta ferðsluhorninum í Havn.

Uppá fyrispurning um Leivur Johannesen vildi atkvøða fyrri slíkum byggiloyvi, sigur hann, at tað vildi hann avgjort ikki, tí tað stríður móti galdandi reglum.

Dag.